

Resolution 1441 udgjorde alene en styrkelse og en præcisering af det grundlag for anvendelse af militære forholdsregler mod Irak, der allerede forelå i de tidligere resolutioner. I resolution 1441 forelå der et betydelig klarere og et mere opdateret juridisk grundlag for iværksættelse af militære forholdsregler over for Irak end tilfældet var, da den daværende regering i februar 1998 fremsatte beslutningsforslag nr. B 114.

Ved vurderingen af det folkeretlige grundlag lagde regeringen vægt på følgende forhold: For det første fik Irak med resolution 1441 en sidste chance for at opfylde Sikkerhedsrådets krav. Men Irak overholdt ifølge våbeninspektørerne selv ikke kravene i resolutionen om omgående, betingelsesløst og aktivt samarbejde, og dermed forpassede Irak sin sidste chance. Den sidste udvej for at få Irak til at efterleve FN's krav og betingelser var derfor anvendelse af militær magt.

For det andet forelå der allerede forud for vedtagelsen af resolution 1441 en klar bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd til anvendelse af magt over for Irak. Sikkerhedsrådet gav nemlig med resolutionerne 678 og 687 bemyndigelse til at anvende alle nødvendige midler, herunder militære magtmidler, over for Irak med henblik på at genoprette international fred og sikkerhed i området. Bemyndigelsen gav ret til at gennemtvinge Sikkerhedsrådets krav og betingelser, og denne bemyndigelse stod uforandret ved magt. Sikkerhedsrådet tilbagekaldte eller ophævede aldrig bemyndigelsen, tværtimod både opdaterede og bekræftede et enigt Sikkerhedsråd som nævnt med resolution 1441 denne bemyndigelse.

For det tredje var det desværre på grund af Iraks substantielle brud på sine forpligtelser efter regeringens opfattelse nødvendigt med militær magt for at fjerne den irakiske trussel mod international fred og sikkerhed i regionen.

For det fjerde ville en ny sikkerhedsrådsresolution have været politisk ønskelig; men rent juridisk var den ikke nødvendig. Efter sin ordlyd vedrørte det aldrig vedtagne resolutionsudkast heller ikke spørgsmålet om en sikkerhedsrådsbemyndigelse eller spørgsmålet om, hvorvidt Irak krænkede sine forpligtelser, for disse spørgsmål var jo allerede afklaret i Sikkerhedsrådet.

Den militære aktion mod Irak var med andre ord forankret i FN, og at en væbnet aktion kunne blive den endelige udgang, var hverken Frankrig eller Tyskland uenige i. Jeg skal i den forbindelse blot henvise til topmødeudtalelserne

af 17. februar 2003 fra det europæiske topmøde, hvor der står, at det kunne blive den sidste udvej.

Kl. 10.20

Denne vurdering af det folkeretlige grundlag for den multinationale indsats i Irak deler vi med en række andre lande. Men folkeret er jo ikke nogen eksakt videnskab, og ikke alle folkeretseksperter har været enige i vurderingen. Sikkerhedsrådets resolutioner er resultatet af lange og ofte meget vanskelige drøftelser, og den politiske forståelse af en resolution kan være forskellig blandt de forskellige aktører, som har medvirket til vedtagelsen. Alt dette taget i betragtning kan det ikke undre, at der er forskellige opfattelser af det juridiske grundlag, men regeringens holdning har hele tiden været klar, og vi har fra starten lagt vores juridiske analyse åbent frem.

Så vil jeg gå fra det folkeretlige til det rent politiske. Regeringen er blevet kritiseret for at have ændret sin begrundelse for at deltage i den oprindelige militære aktion i Irak, men det vil jeg godt tilbagevise. Regeringen fremlagde i bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 118, nærmere bestemt i afsnit IV, åbent og udførligt de 13 punkter, som efter regeringens opfattelse begrundede, at Danmark skulle deltage i den militære indsats i Irak.

Det fremgår klart, at da regeringen skulle tage endelig stilling, lagde den afgørende vægt på netop disse 13 punkter. Det var også dem, regeringen forelagde for Folketinget, og det var dem, et flertal i Tinget baserede sig på, da Folketinget gav sit samtykke til den militære indsats i Irak – hverken mere eller mindre.

Det er en ærlig sag at have en anden politisk holdning til, hvilken konklusion man ønskede at drage på grundlag af de 13 punkter: om man omsider skulle sætte foden ned, eller om man fortsat skulle se gennem fingre med Saddam Husseins overtrædelser og give ham endnu flere chancer. Det er altid et spørgsmål om, hvornår nok er nok, og det kan man være uenige om. Men man kan ikke skyde regeringen i skoene, at den ikke lagde sine argumenter åbent frem, eller at argumenterne ikke holdt vand. De 13 punkter er ikke som påstået af forespørgerne kun påstande. De kunne ikke og kan ikke anfægtes, hverken dengang eller nu.

Forespørgslen rejser også spørgsmålet om krav til anvendelse af våbentyper i henhold til internationale konventioner. Det er et vigtigt spørgsmål, og hertil kan jeg svare, at regeringen